

**Powiatowy Urząd Pracy
w Lubaczowie**

**RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE
LUBACZOWSKIM – RAPORT ROCZNY – 2009**

Opracował: Janusz Czernysz

Spis treści

Wstęp	4
Rozdział 1 Analiza bezrobocia wg zawodów	6
1.1 Analiza bezrobocia wg zawodów i grup zawodów	6
1.2 Napływ bezrobotnych wg zawodów	10
1.3 ranking zawodów generujących bezrobocie długotrwałe	14
Rozdział 2 Analiza ofert pracy wg zawodów	16
2.1 Oferty pracy wg zawodów	16
2.2 Struktura bezrobotnych i ofert pracy wg PKD	19
2.3 Szansa uzyskania oferty pracy w zawodzie	21
Rozdział 3 Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	23
3.1 Zawody deficytowe i nadwyżkowe	23
3.2 Zawody generujące bezrobocie długotrwałe	27
Rozdział 4 Absolwenci szkół w powiecie lubaczowskim	28
4.1 Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim	28
4.2 Struktura zawodowa absolwentów wg poziomu wykształcenia i zawodów w powiecie lubaczowskim	29
Podsumowanie	31

Spis tabel i wykresów

Tabela 1 Bezrobotni wg zawodów	7
Tabela 2 Napływ osób bezrobotnych wg zawodów	10
Tabela 3 Oferty pracy dla zawodów w powiecie lubaczowskim	16
Tabela 4 Ranking zawodów z najniższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty pracy	21
Tabela 5 Ranking zawodów z najwyższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty pracy	22
Tabela 6 Zawody deficytowe wg wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) w 2009r.	24
Tabela 7 Zawody zrównoważone wg wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) w 2009r	25
Tabela 8 Zawody nadwyżkowe wg wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) w 2009r	25
Tabela 9 Zawody generujące bezrobocie długotrwałe	27
Tabela 10 Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych	28
Tabela 11 Struktura zawodowa absolwentów w powiecie lubaczowskim	29
Wykres 1 Struktura bezrobocia wg dużych grup zawodowych	8
Wykres 2 Struktura napływu osób bezrobotnych wg grup zawodów	11
Wykres 3 Struktura ofert pracy wg grup zawodów	17
Wykres 4 Struktura bezrobotnych i ofert pracy wg PKD	19

WSTĘP

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9 ust. 1 pkt 9) do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Celem niniejszego opracowania jest dokonanie analizy bezrobocia w powiecie lubaczowskim, według zawodów, analizy ofert pracy pozyskanych w powiecie, analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz po raz pierwszy monitoring pracodawców prowadzących działalność gospodarczą na terytorium powiatu lubaczowskiego w zakresie planowanych zwolnień i przyjęć pracowników. Powyższa analiza ma posłużyć stworzeniu oferty edukacyjnej oraz szkoleniowej odpowiedzialnym za te obszary podmiotom.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych oraz nadwyżkowych pozwoli w szczególności na:

- określenie kierunków i natężenie zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia osób bezrobotnych, zapewniając jednocześnie większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- ułatwienie organizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawą merytoryczną do sporządzenia niniejszego opracowania są dane statystyczne umieszczone w tabelach, które stanowią integralną część sprawozdania MPiPS.

Całość opracowania ujęto w jednej części, która oprócz wstępu i podsumowania zawiera :

Rozdział pierwszy: Analiza bezrobocia wg zawodów

Rozdział drugi: Analiza ofert pracy wg zawodów

Rozdział trzeci: Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Rozdział czwarty: Absolwenci szkół w powiecie lubaczowskim

ROZDZIAŁ I ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW

1.1 Analiza bezrobocia wg zawodów i grup zawodów

Aby skutecznie rozwiązywać problemy, które pojawiają się w sytuacji bezrobocia trzeba mieć bardzo dobrze rozpoznany rynek pracy pod względem zawodów, których na rynku pracy brakuje i tych na których nie ma popytu. Niniejsze opracowanie właśnie taki cel sobie stawia. Jakkolwiek nie jest to najlepsze narzędzie do badania jakości rynku pracy mamy nadzieję, że przyda się w określaniu celów edukacyjnych przez szkoły oraz weryfikacji działań podjętych na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, a także zapobiegania jego skutkom.

Na koniec 2009 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie zarejestrowanych było 4521 osób, co stanowiło 18,9% wszystkich osób aktywnych zawodowo. Powiat lubaczowski wyraźnie różni się in minus od województwa, gdzie stopa bezrobocia w analogicznym okresie wyniosła 15,1% i od kraju ze stopą bezrobocia 11,9%. Biorąc pod uwagę rok 2008 bezrobocie w powiecie lubaczowskim w skali roku wzrosło o 0,9% co w przeliczeniu na liczby bezwzględne daje wzrost o 239 osób i w porównaniu do województwa i kraju jest wzrostem tak naprawdę nieznacznym.

Powyższy wzrost związany jest bezpośrednio z kryzysem w Polsce i Europie i jest związany z powrotami pracowników, którzy utracili dotychczasowe zatrudnienie na rynkach Polski i Europy. Zwraca uwagę fakt, że wśród ogólnej liczby osób bezrobotnych 1056 osób nie posiada żadnego zawodu (są to osoby tak po szkole podstawowej lub gimnazjum jak i osoby po liceum ogólnokształcącym) i jest to pierwszy rok po kilku kolejnych cechujących się spadkiem, kiedy liczba osób bez kwalifikacji zawodowych wzrasta. Niewątpliwie w dużej mierze jest to rezultat zwiększonej liczby rejestracji osób bezrobotnych w ostatnim okresie. Przy czym należy zaznaczyć, że w tej grupie znajdują się również osoby, które nie posiadają formalnych kwalifikacji, jednakże dysponują umiejętnościami pozwalającymi wykonywać różne zawody (wiele lat pracy „na czarno”). Wśród osób bezrobotnych nieznacznie mniej jest zarejestrowanych kobiet tj. 2089 (46% ogólnej liczby osób bezrobotnych)

Wśród ogółu osób bezrobotnych najliczniej reprezentowani byli przedstawiciele zawodów przedstawionych hierarchicznie w poniższej tabeli:

Tabela 1 Bezrobotni wg zawodów (stan na koniec 2009 roku)

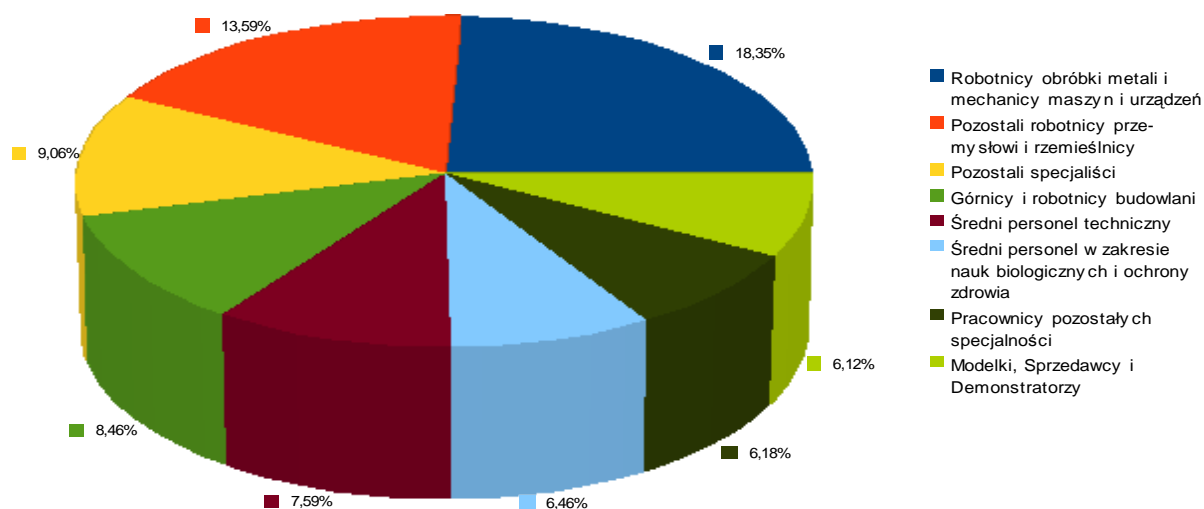
Lp.	Nazwa zawodu	Liczba osób bezrobotnych	W tym długotrwale bezrobotnych
1	Krawiec	230	56
2	Ślusarz	221	35
3	Ślusarz	212	66
4	Asystent ekonomiczny	120	30
5	Technik rolnik	117	28
6	Technik mechanik	109	19
7	Murarz	96	19
8	Mechanik poj. samochodowych	91	16
9	Tokarz	74	17
10	Specjalista ds. usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	68	3
11	Pozostali specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	63	6
12	Kucharz	53	12

Źródło: Opracowanie własne

Jeśli porównać powyższą tabelę z taką samą z roku 2008 okaże się, że struktura osób bezrobotnych nie zmieniła się, jeśli chodzi o zawody, nieznacznie zmieniły się dane liczbowe charakteryzujące poszczególne zawody. W powyższym wykazie pominięto zawody, których liczba nie przeroczyła 50 Według klasyfikacji zawodów i specjalności najbardziej zagregowany poziom obejmuje 10 wielkich grup zawodowych. Poniżej przedstawiono strukturę bezrobocia według dużych grup zawodowych.

Wykres 1 Struktura bezrobocia wg dużych grup zawodowych (stan na koniec 2009)

Struktura bezrobotnych wg grup zawodów w powiecie lubaczowskim w roku 2009



Źródło: Opracowanie własne

Struktura bezrobocia wg grup zawodów nie ulega zmianie podobnie jak struktura bezrobocia wg zawodów. Tak spetryfikowana struktura jest właściwa dla słabo rozwiniętych powiatów. W powyższym wykresie nie uwzględniono grup zawodów, które nie przekroczyły 6 procent. Duże grupy zawodów wymienione na powyższym wykresie zawierają w sobie konkretne zawody i specjalności. Poniżej przedstawię dominujące zawody przyporządkowane poszczególnym dużym grupom zawodów.

1. Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń:

- Ślusarze – 6,49%
- Mechanicy pojazdów samochodowych – 4,16%
- Operatorzy obrabiarek skrawających – 2,65%
- Mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń – 2,51%

2. Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy:

- Krawcy – 6,64%
- Piekarze i cukiernicy – 2,71%
- Stolarze – 1,65%

3. Pozostali specjaliści:

- Specjaliści ds. ekonomicznych – 4,16%
- Specjaliści administracji publicznej – 1,33%

4. Górnicy i robotnicy budowlani:

- Murarze – 2,77%
- Malarze budowlani – 1,04%

5. Średni personel techniczny:

- Technicy mechanicy – 3,40%
- Technicy budownictwa – 1,36%
- Technicy, gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,36%

6. Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia

- Technicy rolnicy i rolnicy – 4,07%
- Dietetycy i żywieniowcy – 1,30%

7. Pracownicy pozostałych specjalności:

- Pracownicy ds. finansowych i handlowych – 4,39%

8. Modelki, Sprzedawcy i Demonstratorzy:

- Sprzedawcy – 6,12%

1.2 Napływ bezrobotnych wg zawodów

W roku 2009 w urzędzie pracy rejestrowało się 6528 osób, z czego po ukończeniu szkoły zarejestrowało się 858 osób. Wśród nich aż 1661 w tym 359 absolwentów stanowiły osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych. Biorąc pod uwagę rok 2008 widzimy nieznaczny wzrost osób rejestrujących się w powiatowym urzędzie pracy. Poniższa tabela przedstawia napływ osób bezrobotnych wg zawodów.

Tabela 2 Napływ osób bezrobotnych wg zawodów

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych	W tym absolwenci
1	Ślusarz	334	30
2	Krawiec	285	0
3	Sprzedawca	263	20
4	Technik mechanik	165	7
5	Asystent ekonomiczny	163	9
6	Technik rolnik	144	3
7	Mechanik samochodów osobowych	141	0
8	Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	123	46
9	Murarz	117	5
10	Tokarz	115	0
11	Pozostali specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	113	46

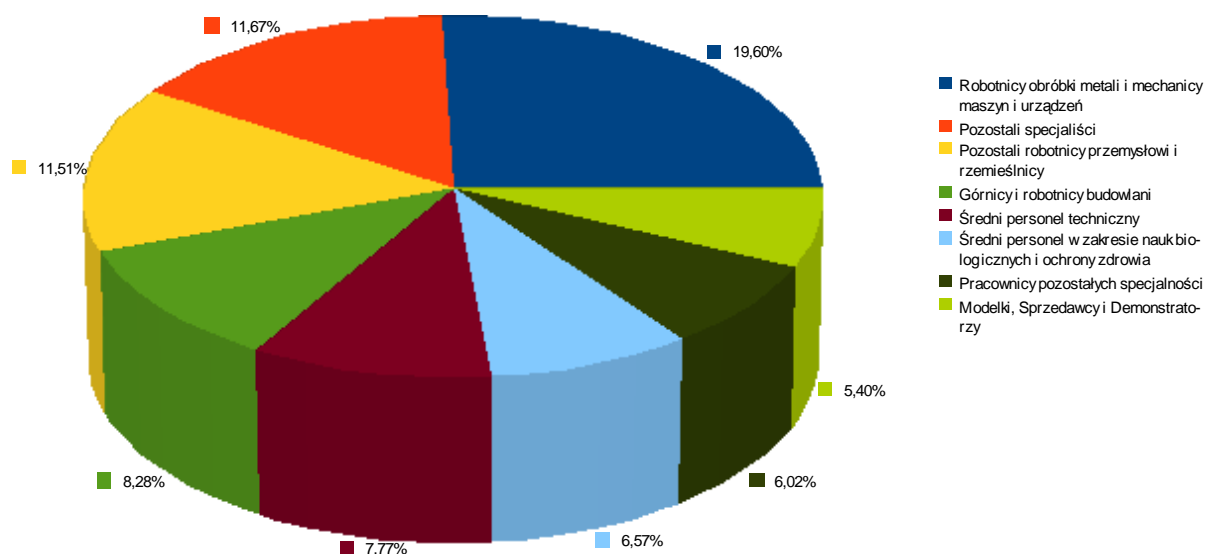
Źródło: Opracowanie własne

Ze względów efektywności oraz większej przejrzystości pominięto zawody, których liczba nie przekroczyła 100. Tak skonstruowana tabela nie może zaskakiwać ponieważ wymienione zawody należą do czołówki oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych powiatu lubaczowskiego, a także dlatego, że struktura bezrobotnych wg zawodów jest dokładnie taka sama.

Poniżej przedstawiono strukturę napływu osób bezrobotnych wg grup zawodowych w powiecie lubaczowskim w 2009 roku, pominięto grupy zawodów reprezentowanych poniżej 5% wszystkich osób bezrobotnych.

Wykres 2 Struktura napływu osób bezrobotnych wg grup zawodowych

Napływ bezrobotnych wg grup zawodów w powiecie lubaczowskim w 2008 roku



Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do lat poprzednich sytuacja nie ulega zmianie w sposób statystycznie istotny, zmienia się tylko nieznacznie hierarchia i procentowy udział poszczególnych grup zawodów. Innymi słowy struktura napływu osób bezrobotnych jest taka sama jak struktura bezrobocia wg grup zawodów w powiecie lubaczowskim. Pozytywnym sygnałem jest fakt ciągle zmniejszającej się liczby absolwentów rejestrujących się w urzędzie pracy powiatu lubaczowskiego. Skutkiem takiego stanu rzeczy jest zatrzymanie napływu osób bezrobotnych wykształconych w zawodach, które dzisiaj, w tym zglobalizowanym świecie, uważane są za nierynkowe.

W powyższym wykresie nie uwzględniono grup zawodów, które nie przekroczyły 5 procent. Duże grupy zawodów wymienione na powyższym wykresie zawierają w sobie konkretne zawody i specjalności.

Poniżej przedstawię dominujące zawody przyporządkowane poszczególnym dużym grupom zawodów:

1. Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń:

- Ślusarze – 7,21%
- Mechanicy pojazdów samochodowych – 4,64%
- Operatorzy obrabiarek skrawających – 2,94%
- Mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń – 2,12%

2. Pozostali specjaliści:

- Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania – 5,28%
- Specjaliści administracji publicznej – 1,75%
- Ekonomiści – 1,3%

3. Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy:

- Krawcy – 5,86%
- Piekarze i cukiernicy – 2,26%
- Stolarze – 1,56%

4. Górnicy i robotnicy budowlani:

- Murarze – 2,40%
- Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych – 1,20%
- Cieśle i stolarze buudowlani – 1,03%

5. Średni personel techniczny:

- Technicy mechanicy – 3,68%
- Technicy budownictwa – 1,40%
- Technicy, gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,23%

6. Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia

- Technicy rolnicy i rolnicy – 3,88%
- Dietetycy i żywieniowcy – 1,62%

7. Pracownicy pozostałych specjalności:

- Pracownicy ds. finansowych i handlowych – 4,38%

8. Modelki, Sprzedawcy i Demonstratorzy:

- Sprzedawcy – 5,40%

1.3 Ranking zawodów generujących bezrobocie długotrwałe

Z problemem bezrobocia długotrwałego urzędy pracy borykają się praktycznie od momentu powstania. Spośród wielu możliwych sposobów radzenia sobie z tym problemem jest wiedza o tym, które zawody generują bezrobocie długotrwałe, a które nie. Ranking taki powinien pomóc osobom bezrobotnym, władzom oświatowym oraz pracownikom urzędów pracy odpowiedzialnym za szkolenia osób bezrobotnych. Poniżej przedstawiono dwa rankingi zawodów generujących bezrobocie długotrwałe oraz tych, które nie generują bezrobocia długotrwałego:

Ranking zawodów generujących bezrobocie długotrwałe:

1. Elektromonter
2. Księgowy
3. Szwaczka
4. Blacharz
5. Tapicer
6. Piekarz
7. Sprzedawca
8. Robotnik budowlany robót wykończeniowych
9. Technik technologii żywności
10. Monter elektronik
11. Kierowca samochodu ciężarowego
12. Krawiec
13. Stolarz
14. Technik elektryk
15. Technik rolnik
16. Operator wózka podnośnikowego
17. Murarz
18. Technik mechanik
19. Kucharz
20. Cieśla

Ranking zawodów nie generujących bezrobocia długotrwałego

1. Specjalista administracji publicznej
2. Farmaceuta
3. Dekarz
4. Ekonomista
5. Informatyk
6. Technik elektronik
7. Technik analityki medycznej
8. Ogrodnicy terenów zieleni
9. Specjalista ds. ekonomicznych
10. Agent ds. sprzedaży (Handlowiec)

Specyfika lokalnego rynku pracy powoduje, że o wiele łatwiej jest wymienić zawody generujące bezrobocie długotrwałe, niż te, które tego typu bezrobocia nie generują. Biorąc pod uwagę problemy związane ze zjawiskiem bezrobocia długotrwałego służby zajmujące się bezrobociem, powinny zwrócić szczególną uwagę na osoby pozostające bez pracy, które posiadają kwalifikacje wymienione w rankingu zawodów generujących bezrobocie długotrwałe. Z drugiej strony jest rzeczą oczywistą, że zjawisko bezrobocia długotrwałego nie jest tylko związane z niedopasowaniem zawodów do potrzeb rynku pracy, ale również do mentalności i aktywności samych osób bezrobotnych. Oznacza to, że aktywizacja powinna przebiegać na różnych płaszczyznach, począwszy od kwestii mentalnych a skończywszy na przekwalifikowaniu.

ROZDZIAŁ II ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

2.1 Oferty pracy wg zawodów

W roku 2009 do urzędu pracy wpłynęło 1844 ofert pracy wliczając w to zatrudnienie współfinansowane czy finansowane w całości w różnej formie przez urząd. W porównaniu do lat poprzednich, sytuacja znacznie się pogorszyła a liczba ofert pracy złożonych w urzędzie w roku 2009 w porównaniu do roku 2008 jest o blisko 200 mniejsza. Biorąc pod uwagę, że jest to jeden z najważniejszych wskaźników opisujących lokalny rynek pracy sytuacja wygląda na bardzo złą. Tym bardziej, że w tej liczbie złożonych ofert pracy są również staże, które jak wiadomo nie są formalnym zatrudnieniem i bardzo rzadko są wstępem do zatrudnienia. Na dzień 31.12.2009 nie zrealizowano tylko dwunastu ofert pracy dotyczących: robotnika na rampie, kucharza oraz operatora wózka jezdniowego. Niezrealizowanie oferty robotnika na rampie w liczbie 10 pokazuje, że nawet pomimo trudności na rynku pracy osoby bezrobotne nie podejmują pracy jeśli oferta nie spełnia pewnego minimum zabezpieczenia socjalnego (umowa na etat, gwarancja płacy itd.) Poniżej przedstawiono listę zawodów, dla których wpłynęło najwięcej ofert pracy. Pominięto zawody, takie jak robotnik gospodarczy, pracownik administracyjny, pracownik biurowy i inne, które nie wymagają posiadania kwalifikacji, a które stanowią duży odsetek wśród wszystkich ofert pracy. Oferty te w zdecydowanej większości były realizowane w ramach zatrudnienia subsydiowanego bądź w formie stażu, przygotowania zawodowego lub prac społecznie użytecznych i nie mają większego znaczenia dla monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, a nawet fałszują dane statystyczne

Tabela 3 Oferty pracy dla zawodów w powiecie lubaczowskim

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba ofert
1	Sprzedawca	113
2	Opiekunka domowa	26
3	Telemarketer	20
4	Murarz	17
5	Kucharz	14
6	Kelner	13
7	Księgowy	13
8	Stolarz	13
9	Magazynier	12
10	Opiekun w domu pomocy społecznej	12
11	Fryzjer	12

12	Bibliotekarz	11
13	Monter instalacji wod. - kan.	9
14	Urzędnik podatkowy	9
15	Kierowca sam. ciężarowego	9
16	Ceramik wyrobów ceramiki budowlanej	8
17	Ślusarz	7
18	Wychowawca w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	7
19	Operator koparek i zwałowarek	7
20	Piekarz	6
21	Specjalista bankowości	6

Źródło: Opracowanie własne

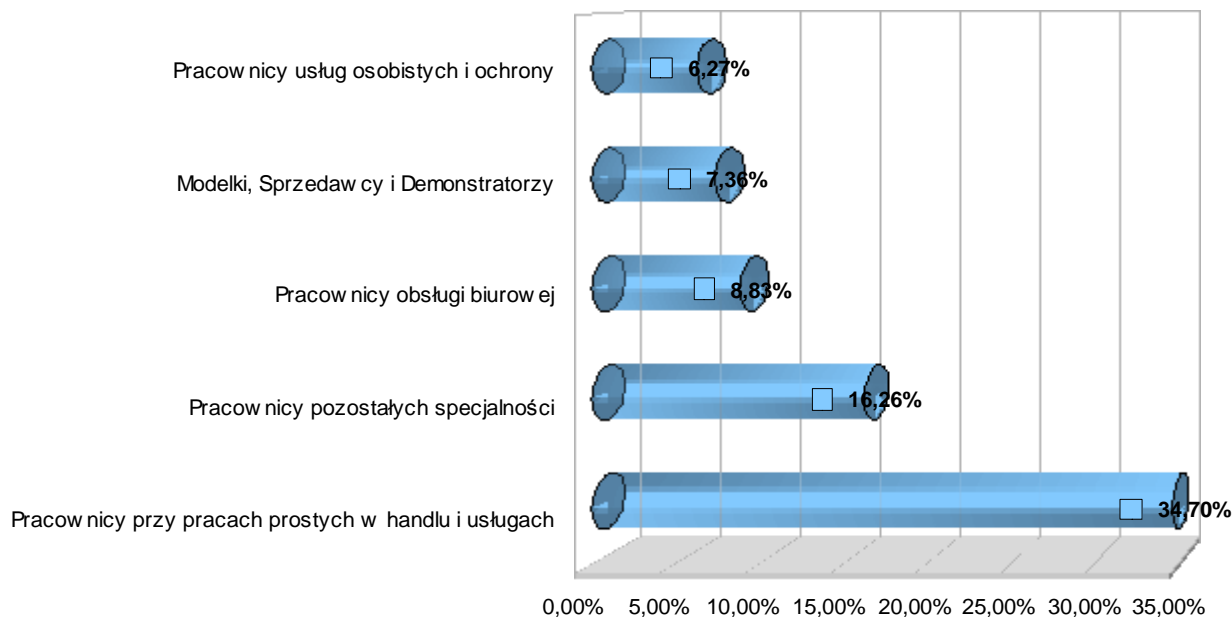
Z powyższej tabeli wyraźnie wynika, że rynek pracy powiatu lubaczowskiego charakteryzuje się stagnacją i nie jest w stanie wchłonąć wchodzący na ten rynek wyż demograficzny.

Oprócz ofert pracy dla zawodów, które nie wymagają kwalifikacji potwierdzanych dyplomem pominięto również oferty pracy w liczbie mniejszej niż 6.

Poniżej przedstawiono strukturę ofert pracy wg grup zawodów w powiecie lubaczowskim w roku 2009. Pominięto grupy zawodów, których odsetek nie przekroczył 5%.

Wykres 3 Struktura ofert pracy wg grup zawodów

Struktura ofert pracy wg grup zawodów w powiecie lubaczowskim w roku 2009 roku



Źródło: Opracowanie własne

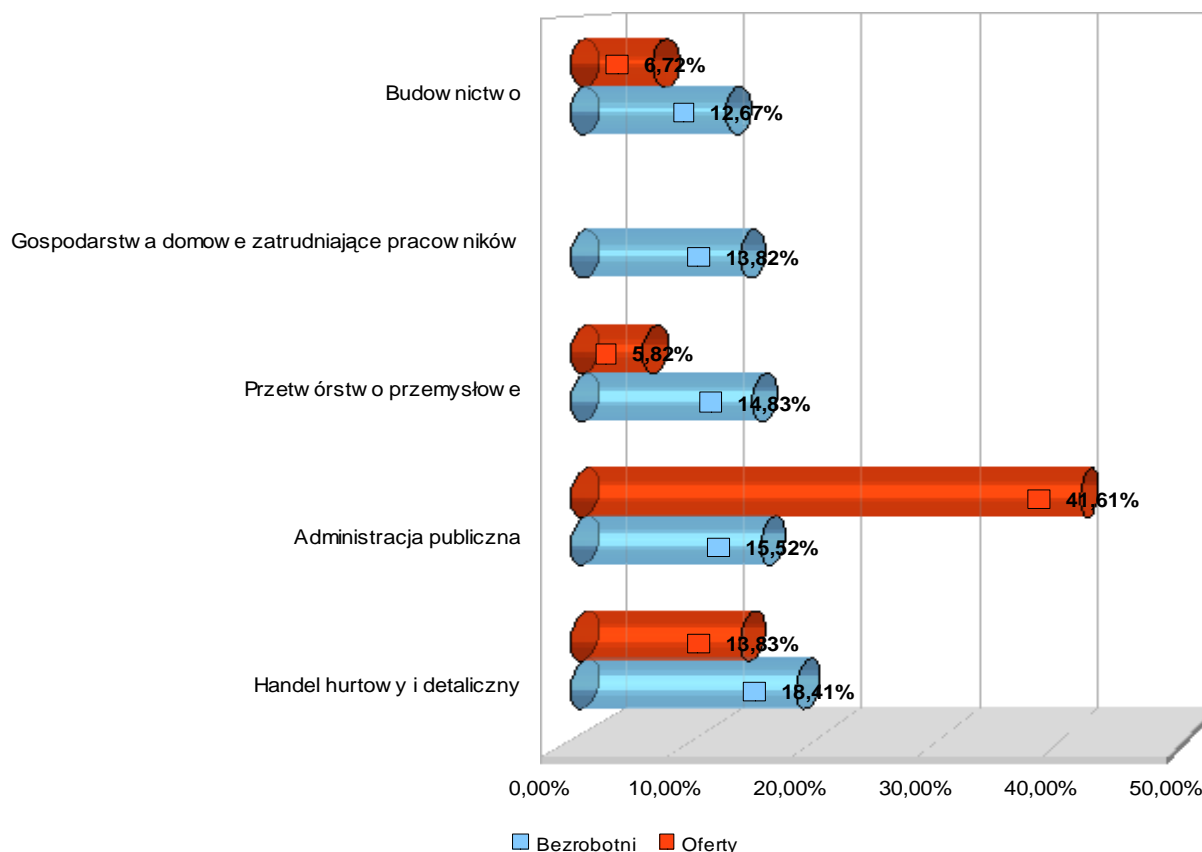
W porównaniu do roku 2008 struktura ofert pracy wg dużych grup zawodów nie zmieniła się w sposób statystycznie istotny. Należy tylko zauważyć, że pojawiła się nowa grupa, która przekroczyła pięć procentowy próg tj. pracownicy usług osobistych i ochrony, w której dominują oferty pracy dla kucharz, kelnera, pracownika domowej opieki osobistej i fryzjera.

2.2 Struktura bezrobotnych i ofert pracy wg PKD w powiecie lubaczowskim

Wśród 6528 osób zarejestrowanych w roku 2009 aż 4356 wcześniej pracowało. Najistotniejsze branże to Handel hurtowy i detaliczny oraz Administracja publiczna. To w tych branżach pracowało wcześniej blisko 34% osób bezrobotnych. Najwięcej ofert pracy w roku 2009 pochodziło z szeroko rozumianej branży Handel hurtowy i detaliczny, około 18%. Poniżej przedstawiono strukturę osób bezrobotnych z punktu widzenia ostatniego miejsca pracy, a także oferty pracy, które pojawiły się w trakcie roku 2009.

Wykres 4 Struktura bezrobotnych i ofert pracy wg PKD

Struktura bezrobotnych i ofert pracy wg PKD w powiecie lubaczowskim w 2009 roku



Źródło: Opracowanie własne

Duża liczba ofert pracy z administracji publicznej wynika w dużej mierze z zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych organizowanych przez jednostki administracji samorządowej. Charakterystyczna jest duża podaż ofert pracy w branży handlowej, ona nie zmienia się już od wielu lat. Pracodawcy rzadko utrzymują w sposób długoletni obsadę sklepu. Najczęściej

do zapełnienia wakatów wykorzystują staż, który dla pracodawcy jest najkorzystniejszą formą „zatrudnienia” pracownika. Przy czym trzeba powiedzieć wprost, że taka sytuacja niszczy rynek pracy i powoduje, że zatrudnienie sprzedawcy staje się nieopłacalne. Nie powinien dziwić brak ofert pochodzących z gospodarstw domowych zatrudniających pracowników ponieważ do tego typu prac zatrudnia się najczęściej osoby znane, co w zasadzie wyklucza proces rekrutacji, a brak możliwości kontroli przez organy podatkowe sprawia, że zatrudnienie „na czarno” jest stanem zupełnie naturalnym. Fakt, że od kilku lat utrzymuje się ciągle wysoki odsetek osób, które ostatnio pracowały w gospodarstwie domowym zatrudniającym pracowników może świadczyć o tym, że praca ta służyła raczej zdobyciu uprawnień do zasiłku wychowawczego, niż rzeczywistemu zatrudnieniu mającemu służyć samorozwojowi jednostki.

2.3 Szansa uzyskania oferty pracy w zawodzie

Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w zawodzie jest bardzo ważną zmienną, ponieważ pozwala na określenie tych zawodów, w których możliwość znalezienia pracy jest znikoma i wymaga podjęcia działań w celu zmiany kwalifikacji zawodowych.

W oparciu o tabelę zawierającą wszystkie zawody dokonano:

- ranking 10 zawodów o najniższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy
- ranking 10 zawodów o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy

Tabela 4 Ranking 10 zawodów o najniższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy

Lp.	Nazwa zawodu	Wysokość wskaźnika
1	Technik rolnik	0,0007
2	Krawiec	0,0007
3	Specjalista ds. ekonomicznych	0,0015
4	Technik budownictwa	0,0019
5	Monter maszyn i urządzeń	0,0028
6	Ślusarz	0,0029
7	Malarz budowlany	0,0049
8	Monter elektronik	0,0053
9	Cieśla	0,0055
10	Dietetyk	0,0056

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5 Ranking 10 zawodów o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy

Lp.	Nazwa zawodu	Wysokość wskaźnika
1	Programista	1,3332
2	Pracownik administracyjny	1,2833
3	Animator kultury	1,0000
4	Urzędnik ds. podatków	0,7500
5	Technik farmaceutyczny	0,6664
6	Farmaceuta	0,5000
7	Oiekunka dziecięca	0,4000
8	Tynkarz	0,3332
9	Księgowy	0,2407
10	Pracownik pomocy społecznej	0,1717

Źródło: Opracowanie własne

ROZDZIAŁ III ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

3.1 Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Dane wynikowe z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych określone zostały za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu). Celem właściwej interpretacji danych należy przytoczyć podstawowe definicje używanych pojęć

Zawód deficytowy to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie (zarejestrowanych w urzędzie pracy)

Zawód nadwyżkowy to zawód, w którym liczba osób poszukujących pracy przekracza liczbę ofert pracy zgłoszonych dla tego zawodu.

Zawód zrównoważony to zawód na który występuje zapotrzebowanie na rynku pracy porównywalne z liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie.

Zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone określone są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w badanym okresie. Przyjmuje się, że

- ✓ zawody o wskaźniku $>1,1$ to zawody deficytowe
- ✓ zawody o wskaźniku mieszczącym się w przedziale $0,9 - 1,1$ to zawody zrównoważone
- ✓ zawody o wskaźniku $<0,9$ to zawody nadwyżkowe

Dla celów niniejszego opracowania pominięto zawody, dla których średniomiesięczna liczba ofert pracy jest mniejsza niż jeden, a także zawody, których wykonywanie nie wymaga kwalifikacji.

Poniżej przedstawiono trzy tabele przedstawiające:

- lista 28 zawodów deficytowych
- lista 10 zawodów zrównoważonych
- lista 30 zawodów nadwyżkowych

Tabela 6 Zawody deficytowe wg wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) w roku 2009

Lp	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
1	Pracownik administracyjny	12,0000	0,6667	18,0000
2	Pomoc kuchenna	1,2500	0,0833	15,0000
3	Pozostali pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni	0,7500	0,0833	9,0000
4	Operator koparek i zwałowarek	0,5833	0,0833	7,0000
5	Animator kultury	0,5000	0,0833	6,0000
6	Robotnik gospodarczy	37,0000	6,5833	5,6203
7	Pracownik socjalny	0,3333	0,0833	4,0000
8	Sprzątaczką	6,5000	1,7500	3,7143
9	Księgowy	1,0833	0,3333	3,2500
10	Kierownik małego przedsiębiorstwa	0,2500	0,0833	3,0000
11	Przedstawiciel handlowy	0,5000	0,1667	3,0000
12	Opiekun w domu pomocy społecznej	1,0000	0,3333	3,0000
13	Pracownik biurowy	8,9167	3,5833	2,4884
14	Opiekunka dziecięca	1,0000	0,4167	2,4000
15	Administrator systemów komputerowych	0,1667	0,0833	2,0000
16	Kamieniarz	0,1667	0,0833	2,0000
17	Monter – składacz okien	0,3333	0,1667	2,0000
18	Palacz kotłów c.o. wodnych rusztowych	0,3333	0,1667	2,0000
19	Robotnik na rampie	0,8333	0,4167	2,0000
20	Technik farmaceutyczny	0,1667	0,0833	2,0000
21	Kierowca– operator wózków jezdniowych	0,5833	0,3333	1,7500
22	Bufetowy (barman)	0,5833	0,3333	1,7500
23	Robotnik leśny	2,6667	1,7500	1,5283
24	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,5833	0,4167	1,4000
25	Opiekunka domowa	2,1667	1,5833	1,3684
26	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno	1,2500	0,9167	1,3636
27	Sekretarka	0,3333	0,2500	1,3333
28	Terapeuta zajęciowy	0,4167	0,3333	1,2500

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7 Zawody zrównoważone wg wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) w roku 2009 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
1	Pomocniczy robotnik leśny	0,2500	0,2500	1,0000
2	Operator maszyn leśnych	0,2500	0,2500	1,0000
3	Mechanik silników spalinowych	0,1667	0,1667	1,0000
4	Intendent	0,0833	0,0833	1,0000
5	Zaopatrzeniowiec	0,0833	0,0833	1,0000
6	Grafik komputerowy	0,2500	0,2500	1,0000
7	Konserwator dzieł sztuki	0,0833	0,0833	1,0000
8	Dziennikarz	0,0833	0,0833	1,0000
9	Lekarz weterynarii	0,0833	0,0833	1,0000
10	Programista	0,0833	0,0833	1,0000

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8 Zawody nadwyżkowe wg wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) w roku 2009 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy	Średnia miesięczna liczba osób bezrobotnych	Wskaźnik intensywności deficytu
1	Pozostali informatycy, gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1667	1,4167	0,1176
2	Inżynier budownictwa	0,0833	0,2500	0,3333
3	Fizjoterapeuta	0,2500	0,5000	0,5000
4	Pielęgniarka	0,2500	0,7500	0,3333
5	Nauczyciel języka obcego	0,2500	1,0833	0,2308
6	Nauczyciel nauczania początkowego	0,0833	0,5833	0,1429
7	Specjalista ds. rachunkowości	0,2500	2,7500	0,0909
8	Psycholog	0,0833	0,3333	0,2500
9	Technik geodeta	0,0833	0,5833	0,1429
10	Technik informatyk	0,1667	0,2500	0,6667
11	Technik analityki medycznej	0,0833	0,1667	0,5000

12	Technik leśnik	0,0833	2,9167	0,0286
13	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,1667	6,5833	0,0253
14	Technik fizjoterapii	0,0833	0,5000	0,1667
15	Handlowiec	0,0833	3,1667	0,0263
16	Asystent ekonomiczny	0,2500	13,5833	0,0184
17	Pozostali pracownicy ds. finansowych i handlowych	0,0833	0,1667	0,5000
18	Plastyk	0,0833	0,7500	0,1111
19	Asystent rachunkowości	0,0833	0,2500	0,3333
20	Magazynier	1,0000	1,3333	0,7500
21	Fryzjer	1,0000	2,2500	0,4444
22	Kosmetyczka	0,0833	0,2500	0,3333
23	Sprzedawca	9,4167	21,9167	0,4297
24	Ogrodnik terenów zieleni	0,0833	1,3333	0,0625
25	Drwal	0,5000	1,0000	0,5000
26	Murarz	1,4167	9,7500	0,1453
27	Betoniarz – Zbrojarz	0,0833	0,8333	0,1000
28	Cieśla	0,1667	2,3333	0,0714
29	Konserwator budynków	0,0833	0,2500	0,3333
30	Posadzkarz	0,0833	1,2500	0,0667

Źródło: Opracowanie własne

3.2 Zawody generujące bezrobocie długotrwałe wg grup zawodów

Tabela 9 Zawody generujące bezrobocie długotrwałe

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	12	Kierownicy dużych i średnich organizacji	0,5000
2	63	Leśnicy i rybacy	0,3947
3	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	0,3684
4	13	Kierownicy małych przedsiębiorstw	0,3333
5	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,3158
6	52	Modelki, Sprzedawcy i Demonstratorzy	0,3113
7	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,2979
8	74	Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,2718
9	64	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,2500
10	42	Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	0,2500
11	71	Górnicy i robotnicy budowlani	0,2253
12	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,2222
13	51	Pracownicy usług osobistych i ochrony	0,2195
14	61	Rolnicy	0,2143
15	34	Pracownicy pozostałych specjalności	0,2056
16	32	Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	0,2054
17	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	0,2028
18	73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	0,2000
19	31	Średni personel techniczny	0,1901
20	82	Operatorzy i monterzy maszyn	0,1739
21	41	Pracownicy obsługi biurowej	1,1633
22	62	Ogrodnicy	1,1429
23	22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,1304
24	23	Specjaliści szkolnictwa	0,1136
25	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0968
26	24	Pozostali specjaliści	0,0732
27	33	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,0000
28	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	0,0000

Źródło: Opracowanie własne

IV ROZDZIAŁ ABSOLWENCI SZKÓŁ W POWIECIE LUBACZOWSKIM

4.1 Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim

Tabela 10 Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych

Lp.	Nazwa szkoły	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w roku 2009	
		Absolwenci ogółem	W tym dziewczęta
1	Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki	264	157
2	Technikum w Lubaczowie	47	23
3	Liceum Ogólnokształcące im J. Kustronia	122	89
4	ZSZ Lubaczów	140	45
5	Szkoła Specjalna Przystosowująca do pracy w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym	0	0
6	Technikum Uzupełniające w Oleszycach	9	2
7	Technikum w Oleszycach	67	34
8	Liceum Profilowane w Oleszycach	35	10
9	Liceum Ogólnokształcące w Oleszycach	0	0
10	ZSZ w Oleszycach	48	16

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika z powyższej tabeli, wszystkich absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim było 732, w tym dziewcząt 376. Ponad połowa wszystkich absolwentów kształciła się w liceach, które z natury rzeczy mają za zadanie przygotować młodych ludzi do nauki na uczelniach wyższych. Wypada wyrazić nadzieję, że większość z nich w chwili obecnej się kształci, dając sobie szansę na dobrą pracę w przyszłości.

4.2 Struktura zawodowa absolwentów wg poziomu wykształcenia i zawodów w powiecie lubaczowskim

Tabela 11 Struktura zawodowa absolwentów w powiecie lubaczowskim

Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę na terenie powiatu w roku 2009	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP w końcu roku 2009	Przewidywani absolwenci w roku 2010	(3):(2) w %
1	2	3	4	5

Wykształcenie średnie zawodowe

Technik mechanik	17	5	13	0,29
Technik informatyk	0	0	0	0
Technik architektury krajobrazu	0	0	18	0
Technik rolnik	11	3	7	0,27
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	34	13	35	0,38
Organizator obsługi turystycznej	0	0	0	0
Asystent ekonomiczny	44	5	30	0,11
Organizator agrobiznesu	8	8	11	1
Muzyk	13	0	17	0

Wykształcenie średnie ogólnokształcące

Bez zawodu	421	171	456	0,4
------------	-----	-----	-----	-----

Wykształcenie zasadnicze zawodów

Ślusarz	33	23	32	0,69
Mechanik pojazdów samochodowych	22	10	20	0,45
Elektromechanik pojazdów samochodowych	5	2	4	0,4
Elektromonter instalacji elektrycznych	4	0	6	0
Monter elektronik – układy elektroniczne automatyki przemysłowej	3	0	2	0
Cukiernik	5	2	5	0,4

Piekarz	4	3	6	0,75
Stolarz	6	2	14	0,33
Kucharz małej gastronomii	33	7	35	0,21
Fryzjer	14	6	15	0,42
Sprzedawca	25	10	22	0,4
Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	14	0	10	0
Ogrodnik – uprawa warzyw polowych	9	0	0	0
Murarz	7	5	3	0,71
Monter instalacji gazowych	3	0	4	0
Lakiernik samochodowy	0	1	3	1
Blacharz samochodowy	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne

Struktura zawodowa absolwentów szkół powiatu lubaczowskiego kształtuje się w sposób dość przewidywalny i pokazuje przede wszystkim absolwentów szkół powiatu lubaczowskiego. Taka sytuacja jest dość oczywista biorąc pod uwagę strukturalne problemy związane z migracją pracowników na terenie kraju. Problem z absolwentami szkół ponadgimnazjalnych i wyższych pokazuje liczba 490 osób zarejestrowanych w PUP Lubaczów w końcu roku 2009 co daje 10,84% wszystkich osób bezrobotnych.

PODSUMOWANIE

W 2009 roku w powiecie lubaczowskim bezrobocie wzrosło o 0,9% i wydaje się, że wzrost ten ma związek pośredni z kryzysem na rynku europejskim i związany jest z powrotami osób, które do tej pory dość dobrze sobie radzili za granicą. Wśród ogółu osób bezrobotnych bardzo dużo jest osób bez kwalifikacji zawodowych (1056) i co ważne po raz pierwszy od kilku lat liczba ta wyraźnie wzrosła (aż o 171). Prawdopodobnie osoby, które po powrocie z zagranicy zarejestrowali się w urzędzie pracy w większości nie posiadali formalnych kwalifikacji

Biorąc pod uwagę grupy wielkie nie zanotowano istotnych zmian. Poszczególne konkretne zawody również nie ulegają zmianie. Wyraźnie wskazuje to na ustabilizowanie się struktury bezrobocia w powiecie lubaczowskim. Również napływ osób bezrobotnych nie zmienia się. Biorąc pod uwagę duże grupy zawodów ciągle najwięcej osób rejestruje się w grupie zawodów „Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń“ oraz „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy“, jest to odpowiednio w skali roku 18,35% i 13,59%. Te dwie grupy są również najliczniej reprezentowane wśród ogółu osób bezrobotnych na koniec 2009 roku.

Bezrobotni rejestrujący się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w większości poprzednio pracowali. Dla osób poprzednio pracujących miejscem pracy był przede wszystkim sektor usług, a w szczególności duże grupy zawodów:

- Handel hurtowy i detaliczny
- Administracja publiczna
- Przetwórstwo przemysłowe
- Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników

W ciągu roku 2009 najwięcej ofert pracy zgłosili pracodawcy w następujących dużych grupach zawodów:

- Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach,
- Pracownicy pozostałych specjalności,
- Pracownicy obsługi biurowej,
- Modelki, Sprzedawcy i demonstratorzy,

Powyższe wskaźniki są niepokojące ponieważ wyraźnie widać jak rozmiągają się potrzeby pracodawców funkcjonujących na lokalnym rynku pracy, a kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym osób bezrobotnych. Jest to bardzo poważne wyzwanie dla Publicznych Służb

Zatrudnienia skutkujące przemyślaną polityką szkoleniową odpowiadającą potrzebom pracodawców oraz wynikającą z potrzeb lokalnego rynku pracy.

Wyniki raportu wyraźnie wskazują, że większość zawodów czy grup zawodów występujących na rynku pracy powiatu lubaczowskiego to zawody nadwyżkowe tj. takie w których występuje przewaga osób poszukujących pracy nad ofertami zgłoszonymi przez pracodawców. Jeżeli przeanalizuje się strukturę osób bezrobotnych wg zawodów, to można zauważyć, że najwięcej osób bezrobotnych to absolwenci szkół ponadgimnazjalnych powiatu lubaczowskiego oraz powiatów ościennych. Jednakże celem niniejszego raportu jest pokazanie pewnych tendencji pojawiających się na rynku pracy i nie rości on sobie pretensji do autorytarnego wskazywania zawodów, w których kształcenie powinno być kontynuowane, a w których przerwane. Taka postawa wynika przede wszystkim ze świadomości, że rynek pracy powiatu lubaczowskiego nie jest reprezentatywny dla całego kraju i wystarczy wsparcie dla mobilności osób bezrobotnych a zawód nadwyżkowy w powiecie lubaczowskim stanie się zawodem deficytowym w innym regionie kraju.

Ciągle nie rozwiązany pozostaje problem długotrwałego bezrobocia, czyli osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Bezrobotni długotrwale charakteryzują się mniejszą aktywnością w poszukiwaniu zatrudnienia, a także mniej chętnie podejmują decyzje o zmianie kwalifikacji, a także są mniej mobilni. W tym przypadku przede wszystkim potrzebna jest zmiana sposobu myślenia oraz mentalności, a dopiero w następnej kolejności zmiana kwalifikacji i pomoc w poszukiwaniu pracy.

Bezrobocie w powiecie lubaczowskim w roku 2009 utrzymuje się na stałym poziomie i jest trwałym elementem krajobrazu gospodarczego powiatu lubaczowskiego. Jest to duże wyzwanie nie tylko dla Publicznych Służb Zatrudnienia ale również, a może przede wszystkim dla władz lokalnych, które muszą zadbać o większą atrakcyjność gospodarczą naszego powiatu. Bez zwiększenia tej atrakcyjności, żadne działania podejmowane przez urząd pracy nie przyniosą pożądaných efektów

Zatwierdził